

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)

της 19ης Μαρτίου 2009*

Στην υπόθεση C-77/08,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ υποβληθείσα από το Unabhängiger Finanzsenat, Außenstelle Graz (Αυστρία), με απόφαση της 4ης Φεβρουαρίου 2008, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 15 Φεβρουαρίου 2008, στο πλαίσιο της δίκης

Dachsberger & Söhne GmbH

κατά

Zollamt Salzburg, Erstattungen,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους Κ. Lenaerts (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, Τ. von Danwitz, Ε. Juhász, Γ. Αρέστη και J. Malenovský, δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

γενικός εισαγγελέας: J. Mazák
γραμματέας: B. Fülöp, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 22ας Ιανουαρίου 2009,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς την ανάπτυξη προτάσεων,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η Dachsberger & Söhne GmbH, εκπροσωπούμενη από τον O. Wenzlaff, Rechtsanwalt,

— η Αυστριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τη C. Pesendorfer,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από την M. Vollkommer και τον F. Erlbacher,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 11, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού (ΕΟΚ) 3665/87 της Επιτροπής, της 27ης Νοεμβρίου 1987, για κοινές λεπτομέρειες εφαρμογής του καθεστώτος των επιστροφών κατά την εξαγωγή για τα γεωργικά προϊόντα (ΕΕ L 351, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 2945/94 της Επιτροπής, της 2ας Δεκεμβρίου 1994 (ΕΕ L 310, σ. 57).

- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Dachsbberger & Söhne GmbH, εταιρίας αυστριακού δικαίου, και του Zollamt Salzburg, Erstattungen (τελωνείου του Salzburg, επιστροφές), σχετικά με μια εξαγωγή χοιρείου κρέατος εκτός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Το νομικό πλαίσιο

Η κοινοτική ρύθμιση

- 3 Κατ' αρχάς, πρέπει να επισημανθεί ότι, εφόσον η διαφορά της κύριας δίκης αφορά την καταβολή επιστροφών λόγω εξαγωγής χοιρείου κρέατος εκτός της Κοινότητας για την οποία εξαγωγή υποβλήθηκε διασάφηση τον Ιανουάριο του 1999, η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως πρέπει να εξεταστεί με γνώμονα τον κανονισμό 3665/87, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 495/97 της Επιτροπής, της 18ης Μαρτίου 1997 (ΕΕ L 77, σ. 12, στο εξής: κανονισμός 3665/87).

4 Το άρθρο 3 του κανονισμού 3665/87 ορίζει:

«1. Ως ημέρα της εξαγωγής νοείται η ημερομηνία κατά την οποία πραγματοποιείται η αποδοχή από την τελωνειακή υπηρεσία της διασάφησης εξαγωγής, στην οποία αναφέρεται ότι θα ζητηθεί επιστροφή.

2. Η ημερομηνία αποδοχής της διασάφησης εξαγωγής προσδιορίζει:

α) το [ποσό] της ισχύουσας επιστροφής, εάν δεν έχει γίνει προκαθορισμός της επιστροφής

β) τις προσαρμογές που πρέπει, κατά περίπτωση, να γίνουν στα [ποσά] της επιστροφής, εάν υπήρξε προκαθορισμός της επιστροφής.

3. Εξομοιώνεται με την αποδοχή της διασάφησης εξαγωγής οποιαδήποτε άλλη πράξη που έχει τα ίδια έννομα αποτελέσματα με την αποδοχή αυτή.

4. Η ημέρα της εξαγωγής είναι καθοριστική για τον προσδιορισμό της ποσότητας, της φύσης και των χαρακτηριστικών του εξαγομένου προϊόντος.

5. Το έγγραφο που χρησιμοποιείται κατά την εξαγωγή προκειμένου να χορηγηθεί επιστροφή πρέπει να περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία στοιχεία για τον υπολογισμό του ποσού της επιστροφής, και ιδίως:

α) την ονομασία των προϊόντων σύμφωνα με την ονοματολογία που χρησιμοποιείται για τις επιστροφές

β) την καθαρή μάζα αυτών των προϊόντων ή [εν ανάγκη] την ποσότητα εκφρασμένη στη μονάδα μετρήσεως που λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της επιστροφής

[...]

6. Τη στιγμή της αποδοχής αυτής ή της πράξεως αυτής τα προϊόντα τίθενται υπό τελωνειακό έλεγχο μέχρις ότου εγκαταλείψουν το τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας.»

5 Το άρθρο 11, παράγραφος 1, του κανονισμού 3665/87 αφορά τόσο την ανάκτηση των ποσών που αχρεωστήτως καταβλήθηκαν για επιστροφές λόγω εξαγωγής όσο και τις κυρώσεις. Το πρώτο έως τρίτο και το έβδομο εδάφιο της εν λόγω παραγράφου 1 έχουν ως εξής:

«1. Όταν διαπιστωθεί ότι, για τη χορήγηση επιστροφής κατά την εξαγωγή, ένας εξαγωγέας έχει ζητήσει επιστροφή μεγαλύτερη από την οφειλόμενη, η οφειλόμενη επιστροφή για τις σχετικές εξαγωγές, θα αντιστοιχεί στην επιστροφή που εφαρμόζεται για το προϊόν που εξήχθη πράγματι, μειωμένη κατά το ποσό που αντιστοιχεί:

α) στο ήμισυ της διαφοράς μεταξύ της ζητηθείσας επιστροφής και της επιστροφής που εφαρμόζεται στο πραγματικώς εξαχθέν προϊόν

- β) στο διπλάσιο της διαφοράς μεταξύ της ζητηθείσας επιστροφής και της επιστροφής που εφαρμόζεται, εφόσον ο εξαγωγέας παρέσχε εκ προθέσεως ψευδή στοιχεία.

Ως ζητηθείσα επιστροφή θεωρείται το ποσό που υπολογίζεται συναρτήσει των στοιχείων που παρέχονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 3 ή του άρθρου 25, παράγραφος 2. Όταν το ποσό της επιστροφής ποικίλλει ανάλογα με τον προορισμό, το διαφοροποιημένο μέρος της ζητηθείσας επιστροφής υπολογίζεται βάσει των στοιχείων της ποσότητας, του βάρους και του προορισμού που προβλέπονται σύμφωνα με το άρθρο 47.

Η κύρωση που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο, στοιχείο α', δεν εφαρμόζεται:

- α) σε περίπτωση ανωτέρας βίας

- β) σε εξαιρετικές περιπτώσεις κατά τις οποίες ο εξαγωγέας, κατόπιν δικής του πρωτοβουλίας, αμέσως μόλις διαπιστώσει ότι ζήτησε μεγαλύτερη επιστροφή, ειδοποιεί εγγράφως την αρμόδια αρχή σχετικά με το θέμα αυτό, εκτός εάν η αρμόδια αρχή πληροφόρησε τον εξαγωγέα ότι προτίθεται να εξετάσει την αίτηση ή ο εξαγωγέας ενημερώθηκε με άλλο τρόπο γι' αυτή την πρόθεση ή η αρμόδια αρχή έχει ήδη διαπιστώσει ότι η αιτηθείσα επιστροφή ήταν εσφαλμένη

- γ) σε περιπτώσεις προδήλου λάθους ως προς την αιτούμενη επιστροφή, το οποίο αναγνωρίζεται από την αρμόδια αρχή

- δ) σε περιπτώσεις όπου η αίτηση για επιστροφή είναι σύμφωνη με τον κανονισμό (ΕΚ) 1222/94 της Επιτροπής, και ιδίως το άρθρο 3, παράγραφος 2, και έχει υπολογιστεί με βάση το μέσο όρο των ποσοτήτων που χρησιμοποιήθηκαν σε μία συγκεκριμένη περίοδο
- ε) σε περίπτωση προσαρμογής του βάρους, εφόσον η διαφορά βάρους οφείλεται σε διαφορετική μέθοδο ζύγισης.

[...]

Οι κυρώσεις δεν εφαρμόζονται μόνον όταν η αιτηθείσα επιστροφή είναι υψηλότερη από την επιστροφή που εφαρμόζεται σύμφωνα με το άρθρο 2α, παράγραφος 2, το άρθρο 20, παράγραφος 3, το άρθρο 33, παράγραφος 2, ή/και το άρθρο 48.»

- 6 Το άρθρο 16, του κανονισμού 3665/87, το οποίο περιλαμβάνεται στο επιγραφόμενο «Διαφοροποιημένη επιστροφή» τμήμα 2 του τίτλου 2 του κανονισμού αυτού, ορίζει, στην παράγραφο του 1, ότι, όταν το ποσό της επιστροφής κυμαίνεται αναλόγως του προορισμού, η καταβολή της επιστροφής εξαρτάται από τις πρόσθετες προϋποθέσεις που καθορίζονται στα άρθρα 17 και 18 του κανονισμού αυτού, τα οποία ανήκουν στο ίδιο τμήμα.
- 7 Βάσει του άρθρου 17, παράγραφος 1, του κανονισμού 3665/87, το προϊόν πρέπει κατ' αρχήν να εισήχθη, ως είχε, στην τρίτη χώρα, ή σε μία από τις τρίτες χώρες για την οποία προβλέπεται η επιστροφή, εντός δώδεκα μηνών από την ημερομηνία αποδοχής της διασαφήσεως εξαγωγής. Κατά το άρθρο 17, παράγραφος 3, του κανονισμού αυτού, το προϊόν θεωρείται ότι έχει εισαχθεί όταν έχουν τηρηθεί οι τελωνειακές διατυπώσεις για τη θέση του στην κατανάλωση σε τρίτη χώρα.

- 8 Το άρθρο 18, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού απαριθμεί τα έγγραφα που γίνονται δεκτά ως απόδειξη της τηρήσεως των τελωνειακών διατυπώσεων για τη θέση στην κατανάλωση σε τρίτη χώρα.
- 9 Το άρθρο 20, παράγραφος 1, του κανονισμού 3665/87 εισάγει παρέκκλιση από το άρθρο του 16, βάσει της οποίας ένα μέρος της επιστροφής καταβάλλεται αμέσως αφότου αποδειχθεί ότι το προϊόν εγκατέλειψε το τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας.
- 10 Σύμφωνα με το άρθρο 20, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού, το μέρος αυτό ισούται με το ποσό της επιστροφής που ο εξαγωγέας θα ελάμβανε στην περίπτωση που το προϊόν του έφθανε σε προορισμό για τον οποίο έχει καθοριστεί το χαμηλότερο ποσό επιστροφής, ενώ ο μη καθορισμός ποσού θεωρείται ως το χαμηλότερο ποσό.
- 11 Το άρθρο 20, παράγραφος 3, του ίδιου κανονισμού ορίζει:

«Στην περίπτωση κατά την οποία δεν έχει τηρηθεί ο προορισμός που αναφέρεται στη θέση 7 του εκδιδόμενου πιστοποιητικού, το οποίο περιλαμβάνει προκαθορισμό της επιστροφής:

- α) εάν το [ποσό] της επιστροφής που αντιστοιχεί στον πραγματικό προορισμό είναι ίσο ή ανώτερο του [ποσού] της επιστροφής για τον προορισμό που αναγράφεται στη θέση 7, εφαρμόζεται το [ποσό] της επιστροφής για τον προορισμό που αναφέρεται στη θέση 7

β) εάν το [ποσό] της επιστροφής που αντιστοιχεί στον πραγματικό προορισμό είναι χαμηλότερο από το [ποσό] της επιστροφής για τον προορισμό που αναγράφεται στη θέση 7, η επιστροφή που θα καταβληθεί:

- είναι εκείνη που προκύπτει από την εφαρμογή του [ποσού] που αντιστοιχεί προς τον πραγματικό προορισμό,

- μειώνεται, εκτός περιπτώσεως ανωτέρας βίας, κατά 20 % της διαφοράς μεταξύ της επιστροφής που προκύπτει από τον προορισμό που αναφέρεται στη θέση 7 και της επιστροφής για τον πραγματικό προορισμό.

Για την εφαρμογή του πρώτου εδαφίου, το [ποσό της] επιστροφής που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη είναι εκείνο που εφαρμόζεται κατά την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης πιστοποιητικού.

Όταν εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου καθώς επίσης και οι διατάξεις του άρθρου 11 για την ίδια εξαγωγή, το ποσό που προκύπτει από το πρώτο εδάφιο μειώνεται κατά το ποσό των κυρώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 11.»

¹² Ο επιγραφόμενος «Διαδικασία πληρωμής της επιστροφής» τίτλος 4 του κανονισμού 3665/87 περιέχει το άρθρο 47, το οποίο έχει ως εξής:

«1. Η επιστροφή πληρώνεται, μετά από ειδική αίτηση του εξαγωγέα, από το κράτος μέλος στο έδαφος του οποίου έχει γίνει αποδεκτή η διασάφηση εξαγωγής.

Η αίτηση χορηγήσεως της επιστροφής υποβάλλεται:

- α) είτε γραπτώς και στην περίπτωση αυτή τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέψουν ένα ειδικό έντυπο

- β) είτε χρησιμοποιώντας συστήματα πληροφορικής, σύμφωνα με τις λεπτομέρειες που έχουν θεσπιστεί από τις αρμόδιες αρχές και μετά από έγκριση εκ μέρους της Επιτροπής.

[...]

2. Ο φάκελος για την πληρωμή της επιστροφής ή για την αποδέσμευση της εγγύησης πρέπει να κατατεθεί, εκτός περιπτώσεως ανωτέρας βίας, μέσα στους δώδεκα μήνες που έπονται της ημερομηνίας αποδοχής της διασάφησης εξαγωγής.

[...]»

Η εθνική ρύθμιση

¹³ Από την 1η Απριλίου 1998, η αυστριακή ρύθμιση ορίζει ότι οι πληροφορίες που αντιστοιχούν στην προβλεπόμενη από το άρθρο 47, παράγραφος 1, του κανονισμού 3665/87 αίτηση πληρωμής μπορούν να περιληφθούν κατευθείαν στη διασάφηση εξαγωγής.

Το ιστορικό της διαφοράς της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 14 Στις 18 Ιανουαρίου 1999, η προσφεύγουσα της κύριας δίκης διασάφησε για εξαγωγή εκτός της Κοινότητας, αναφέροντας τη Ρωσία ως χώρα προορισμού, κρέας κατοικιδίων χοιροειδών, το οποίο είχε τη μορφή ολόκληρων ή μισών κατεψυγμένων σφαγίων και υπαγόταν στη δασμολογική κλάση 020321109000, και συγχρόνως ζήτησε, με τη διασάφηση εξαγωγής, να καταβληθούν επιστροφές λόγω εξαγωγής.
- 15 Το πιστοποιητικό εξαγωγής με το οποίο προκαθορίστηκε η επιστροφή, το οποίο υποβλήθηκε κατά τον εκτελωνισμό του πιο πάνω κρέατος για την εξαγωγή του, αναφέρει τις 14 Ιανουαρίου 1999 ως ημερομηνία ισχύος της προκαθορισθείσας επιστροφής. Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) 2634/98 της Επιτροπής, της 8ης Δεκεμβρίου 1998, για καθορισμό των επιστροφών κατά την εξαγωγή στον τομέα του χοιρείου κρέατος (ΕΕ L 333, σ. 24), την ημερομηνία εκείνη ίσχυαν για τη δασμολογική κλάση που αφορά η υπόθεση της κύριας δίκης ποσά επιστροφής, που κυμαίνονταν αναλόγως του προορισμού, 20 ECU για καθαρό βάρος 100 kg, όσον αφορά τη Δημοκρατία της Βουλγαρίας, την Τσεχική Δημοκρατία, τη Δημοκρατία της Εσθονίας, τη Δημοκρατία της Λετονίας, τη Δημοκρατία της Λιθουανίας, τη Δημοκρατία της Ουγγαρίας, τη Δημοκρατία της Πολωνίας, τη Ρουμανία, τη Δημοκρατία της Σλοβενίας καθώς και τη Σλοβακική Δημοκρατία, 70 ECU για καθαρό βάρος 100 kg, όσον αφορά τη Ρωσική Ομοσπονδία, και 40 ECU για καθαρό βάρος 100 kg, όσον αφορά τους λοιπούς προορισμούς.
- 16 Στις 18 Φεβρουαρίου 1999, πιστοποιητικό εκτελωνισμού καταρτισμένο από τις ρωσικές αρχές και το αντίγραφο φορτωτικής προσκομίστηκαν στο Zollamt Salzburg, Erstattungen, τον αυστριακό οργανισμό πληρωμών. Ο τελευταίος, με απόφαση της 15ης Μαρτίου 1999, χορήγησε τη ζητηθείσα επιστροφή λόγω εξαγωγής.
- 17 Ωστόσο, αφότου διαπίστωσε ότι δεν ήταν γνήσιο το πιστοποιητικό εκτελωνισμού που είχε προσκομιστεί για να αποδειχθεί η τήρηση των τελωνειακών διατυπώσεων για τη θέση σε κατανάλωση στη Ρωσία, το Zollamt Salzburg, Erstattungen, με απόφαση της 14ης Φεβρουαρίου 2002, απαίτησε την απόδοση του διαφοροποιημένου μέρους της χορηγηθείσας επιστροφής λόγω εξαγωγής και, επιπλέον, επέβαλε στην προσφεύγουσα της κύριας δίκης κύρωση κατ' εφαρμογήν του άρθρου 11, παράγραφος 1, πρώτο

εδάφιο, στοιχείο α', του κανονισμού 3665/87. Συγκεκριμένα, εφόσον αποδείχθηκε ότι το σχετικό προϊόν εγκατέλειψε το τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας, η επιστροφή είχε χορηγηθεί σωστά μόνο μέχρι το βασικό ποσό της.

18 Δεδομένου ότι απορρίφθηκε η χαριστική προσφυγή της κατά της αποφάσεως αυτής, η προσφεύγουσα της κύριας δίκης άσκησε στις 27 Φεβρουαρίου 2006 ένδικη προσφυγή επί της οποίας καλείται να αποφανθεί το Unabhängiger Finanzsenat, Außenstelle Graz.

19 Ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, η προσφεύγουσα της κύριας δίκης αμφισβήτησε την αναλογικότητα της κυρώσεως που της επιβλήθηκε. Εν προκειμένω, το δικαστήριο αυτό εκθέτει ότι το Δικαστήριο, με την απόφασή του της 11ης Ιουλίου 2002, C-210/00, Käserei Champignon Hofmeister (Συλλογή 2002, σ. I-6453), βεβαίωσε ότι είναι συμβατό με την αρχή της αναλογικότητας το σύστημα κυρώσεων που προβλέπεται στο άρθρο 11, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α', του κανονισμού 3665/87. Ωστόσο, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι παραμένουν ορισμένες αμφιβολίες σχετικά με το θεμιτό της κυρώσεως που επιβλήθηκε και τίθεται το ζήτημα ποια ημερομηνία πρέπει να ληφθεί ως βάση, όταν πρόκειται για διαφοροποιημένη επιστροφή, για να καθοριστεί η ζητηθείσα επιστροφή υπό την έννοια του άρθρου 11, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 3665/87.

20 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Unabhängiger Finanzsenat, Außenstelle Graz, αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να θέσει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Πρέπει το άρθρο 11, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού [3665/87] κατά το οποίο “το διαφοροποιημένο μέρος της ζητηθείσας επιστροφής υπολογίζεται βάσει των στοιχείων της ποσότητας, του βάρους και του προορισμού που προβλέπονται σύμφωνα με το άρθρο 47” να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι με την έκφραση “στοιχείων της ποσότητας, του βάρους και του προορισμού που προβλέπονται σύμφωνα με το άρθρο 47” νοούνται τα πληροφοριακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην ειδική αίτηση που προβλέπεται από το άρθρο 47, παράγραφος 1, οπότε το διαφοροποιημένο μέρος της επιστροφής ζητείται μόνο τη στιγμή που υποβάλλεται η αίτηση που προβλέπεται από το άρθρο 47, παράγραφος 1;

- 2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, πρέπει η προαναφερθείσα διάταξη να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι, στην περίπτωση που η αίτηση πληρωμής πρέπει να υποβληθεί σύμφωνα με το άρθρο 47, παράγραφος 1, του κανονισμού [3665/87] κατά το στάδιο του “εγγράφου που χρησιμοποιείται κατά την εξαγωγή για τη χορήγηση επιστροφής” (εν προκειμένω, της διασαφήσεως εξαγωγής), ο υπολογισμός της ζητηθείσας επιστροφής πρέπει να γίνει, όσον αφορά το διαφοροποιημένο μέρος, βάσει των πληροφοριακών στοιχείων που περιέχονται στη διασάφηση εξαγωγής, οπότε και το διαφοροποιημένο μέρος της επιστροφής ζητείται με τη διασάφηση εξαγωγής;
- 3) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, πρέπει η προαναφερθείσα διάταξη να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι ο υπολογισμός της ζητηθείσας επιστροφής πρέπει να γίνει, όσον αφορά το διαφοροποιημένο μέρος, βάσει των εγγράφων που πρέπει να υποβληθούν κατά το άρθρο 47 του κανονισμού [3665/87], οπότε το διαφοροποιημένο μέρος της επιστροφής ζητείται μόνον κατά το στάδιο της υποβολής του “φακέλου για την πληρωμή” κατά το άρθρο 47, παράγραφος 2, του κανονισμού [3665/87];
- 4) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο τρίτο ερώτημα, πρέπει η προαναφερθείσα διάταξη να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι για να ζητηθεί το διαφοροποιημένο μέρος της επιστροφής είναι αρκετό να υποβληθεί ο φάκελος τον οποίο αναφέρει το άρθρο 47, παράγραφος 2, του κανονισμού [3665/87], ακόμη και αν ο φάκελος αυτός είναι ατελής, πράγμα που έχει ως νομική συνέπεια το ότι και για το διαφοροποιημένο μέρος της επιστροφής ισχύει η κύρωση που προβλέπεται από το άρθρο 11 του κανονισμού [3665/87];»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου και του τρίτου ερωτήματος

- 21 Με το πρώτο και το τρίτο ερώτημά του, τα οποία πρέπει να εξεταστούν μαζί, το αιτούν δικαστήριο ερωτά στην ουσία αν το κείμενο «το διαφοροποιημένο μέρος της ζητηθείσας επιστροφής υπολογίζεται βάσει των στοιχείων της ποσότητας, του βάρους και του προορισμού που προβλέπονται σύμφωνα με το άρθρο 47», το οποίο περιλαμβάνεται στο άρθρο 11, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού 3665/87, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι, στην περίπτωση που πρόκειται για διαφοροποιημένη επιστροφή, το διαφοροποιημένο μέρος της επιστροφής ζητείται τη στιγμή που υποβάλλεται η αίτηση την οποία αφορά το άρθρο 47, παράγραφος 1, του κανονισμού 3665/87 ή τη στιγμή που υποβάλλεται ο φάκελος για την πληρωμή της επιστροφής τον οποίο αφορά το άρθρο 47, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού.
- 22 Κατ' αρχάς, πρέπει να υπομνησθούν τα της πληρωμής της επιστροφής λόγω εξαγωγής, όπως απορρέουν από τον κανονισμό 3665/87.
- 23 Πρώτον, ο εξαγωγέας πρέπει να υποβάλει το έγγραφο που προβλέπεται από το άρθρο 3, παράγραφος 5, του κανονισμού 3665/87, με το οποίο δηλώνει τη βούλησή του να εξαγάγει αγροτικά προϊόντα λαμβάνοντας επιστροφή.
- 24 Εν προκειμένω, το Δικαστήριο έχει διαπιστώσει ότι οι πληροφορίες τις οποίες αφορά το άρθρο 3 του κανονισμού 3665/87 χρησιμεύουν όχι μόνο για τον μαθηματικό υπολογισμό του ακριβούς ποσού της επιστροφής, αλλά προ πάντων για να αποδειχθεί η ύπαρξη δικαιώματος για την επιστροφή αυτή και για να εφαρμοστεί το σύστημα εξακριβώσεως της αιτήσεως επιστροφής το οποίο δύναται να επιφέρει την επιβολή κυρώσεως σύμφωνα με το άρθρο 11, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού (βλ., στο ίδιο πνεύμα, αποφάσεις της 14ης Απριλίου 2005, C-385/03, Käserei Champignon Hofmeister, Συλλογή 2005, σ. I-2997, σκέψεις 22, 29 και 36 της 1ης Δεκεμβρίου 2005, C-309/04, Fleisch-Winter, Συλλογή 2005, σ. I-10349, σκέψη 41, καθώς και, κατ' αναλογία, της 27ης Απριλίου 2006, C-27/05, Elfering Export, Συλλογή 2005, σ. I-3681, σκέψεις 25 και 27).

- 25 Δεύτερον, ο εξαγωγέας οφείλει, σύμφωνα με το άρθρο 47, παράγραφος 1, του κανονισμού 3665/87, να υποβάλει αίτηση πληρωμής με την οποία ρητώς πληροφορεί τις τελωνειακές αρχές ότι ζητεί την καταβολή επιστροφής.
- 26 Εν προκειμένω, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι η εν λόγω αίτηση πληρωμής είναι ένα τεχνικό και διαδικαστικό έγγραφο, το οποίο ο εξαγωγέας οφείλει να προσκομίσει για να λάβει την επιστροφή. Η αίτηση αυτή, μολονότι αποτελεί προϋπόθεση για την πληρωμή της επιστροφής, δεν συνιστά τη νομική βάση του δικαιώματος για την πληρωμή αυτή (βλ., στο ίδιο πνεύμα, προαναφερθείσες αποφάσεις της 14ης Απριλίου 2005, *Käserer Champignon Hofmeister*, σκέψεις 26 και 27, και *Fleisch-Winter*, σκέψη 40).
- 27 Υπό το φως των ανωτέρω, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι, στο πλαίσιο μη διαφοροποιημένης επιστροφής, το ποσό της ζητηθείσας επιστροφής υπό την έννοια του άρθρου 11, παράγραφος 1, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 3665/87 υπολογίζεται βάσει μόνον του εγγράφου που προβλέπεται από το άρθρο 3, παράγραφος 5, του εν λόγω κανονισμού, δηλαδή της διασαφήσεως εξαγωγής ή όποιου άλλου εγγράφου χρησιμοποιήθηκε κατά την εξαγωγή (βλ., στο ίδιο πνεύμα, προαναφερθείσα απόφαση της 14ης Απριλίου 2005, *Käserer Champignon Hofmeister*, σκέψεις 22 και 23). Εσφαλμένες πληροφορίες στο εν λόγω έγγραφο, ικανές να οδηγήσουν σε επιστροφή υψηλότερη από την ισχύουσα, επιφέρουν την επιβολή της κυρώσεως που προβλέπεται από το άρθρο 11, παράγραφος 1, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 3665/87 (βλ., στο ίδιο πνεύμα, προαναφερθείσα απόφαση της 14ης Απριλίου 2005, *Käserer Champignon Hofmeister*, σκέψη 36 και διατακτικό).
- 28 Όταν πρόκειται για διαφοροποιημένη επιστροφή, το άρθρο 20, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 3665/87 προβλέπει την καταβολή της βασικής επιστροφής, η οποία υπολογίζεται σύμφωνα με το ισχύον κατά την ημέρα της εξαγωγής χαμηλότερο ποσό επιστροφής, εφόσον ο εξαγωγέας έχει αποδείξει ότι το προϊόν εγκατέλειψε το τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας. Η πληρωμή του διαφοροποιημένου μέρους της επιστροφής εξαρτάται από τις πρόσθετες προϋποθέσεις που ορίζονται στα άρθρα 17 και 18 του κανονισμού αυτού. Συγκεκριμένα, ο εξαγωγέας πρέπει να αποδείξει, εντός δώδεκα μηνών από την ημερομηνία αποδοχής της διασαφήσεως, ότι το προϊόν εισήχθη στην τρίτη χώρα ή σε μία από τις τρίτες χώρες για την οποία προβλέπεται η επιστροφή, προσκομίζοντας τις αποδείξεις για την τήρηση των τελωνειακών διατυπώσεων για τη θέση σε κατανάλωση στη χώρα αυτή.

- 29 Κατά συνέπεια, πρέπει να εξεταστεί αν, στην περίπτωση που πρόκειται για διαφοροποιημένη επιστροφή, η γενομένη από το άρθρο 11, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού 3665/87 αναφορά στις πληροφορίες που παρασχέθηκαν κατ' εφαρμογήν του άρθρου 47 του κανονισμού αυτού σημαίνει ότι το διαφοροποιημένο μέρος της επιστροφής δεν ζητείται τη στιγμή που υποβάλλεται το έγγραφο το οποίο προβλέπεται από το άρθρο 3, παράγραφος 5, του κανονισμού 3665/87, αλλά ζητείται τη στιγμή που υποβάλλεται η αίτηση πληρωμής ή ο φάκελος για την πληρωμή της επιστροφής, που προβλέπονται από το άρθρο 47 του κανονισμού 3665/87.
- 30 Πρέπει να επισημανθεί ότι η λειτουργική διάκριση μεταξύ των άρθρων 3 και 47 του κανονισμού 3665/87, όπως η διάκριση αυτή υπομνήσθηκε στις σκέψεις 23 έως 27 της παρούσας αποφάσεως, δεν εξαρτάται από το αν είναι διαφοροποιημένη η επιστροφή.
- 31 Συγκεκριμένα, από το άρθρο 3, παράγραφος 5, του κανονισμού 3665/87 προκύπτει ότι το έγγραφο που προβλέπεται στο άρθρο αυτό πρέπει, όποιος και αν είναι ο τίτλος του, «να περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία στοιχεία για τον υπολογισμό του ποσού της επιστροφής», και «ιδίως» πληροφορίες όσον αφορά, πρώτον, την ονομασία των σχετικών προϊόντων σύμφωνα με την ονοματολογία που χρησιμοποιείται για τις επιστροφές, δεύτερον, την καθαρή μάζα ή την ποσότητα των προϊόντων αυτών και, τρίτον, εφόσον είναι αναγκαίο για τον υπολογισμό της επιστροφής, τη σύνθεση των εν λόγω προϊόντων. Το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι τα στοιχεία που αναφέρει η εν λόγω παράγραφος 5 απαριθμούνται ενδεικτικά (προαναφερθείσες αποφάσεις *Fleisch-Winter*, σκέψη 29, και *Elfering Export*, σκέψη 25). Συγκεκριμένα, ο όρος «ιδίως» σημαίνει ότι ο κοινοτικός νομοθέτης αναφέρει ρητώς μόνο μερικά από τα στοιχεία αυτά. Έτσι, η έκφραση «όλα τα στοιχεία» καταλαμβάνει όλες τις πληροφορίες σχετικά με τις προϋποθέσεις χορηγήσεως της επιστροφής λόγω εξαγωγής [βλ., όσον αφορά το άρθρο 5, παράγραφος 4, στοιχείο α', του κανονισμού (ΕΚ) 800/1999 της Επιτροπής, της 15ης Απριλίου 1999, για τις κοινές λεπτομέρειες εφαρμογής του καθεστώτος των επιστροφών κατά την εξαγωγή για τα γεωργικά προϊόντα (ΕΕ 1999, L 102, σ. 11), ο οποίος αντικατέστησε τον κανονισμό 3665/87, προαναφερθείσα απόφαση *Elfering Export*, σκέψη 26].
- 32 Έτσι, το άρθρο 3, παράγραφος 5, του κανονισμού 3665/87 αφορά όλα τα στοιχεία που χρησιμεύουν για να αποδειχθεί η ύπαρξη δικαιώματος για τη λήψη επιστροφής, περιλαμβανομένου του διαφοροποιημένου μέρους της τελευταίας. Όταν πρόκειται για διαφοροποιημένη επιστροφή, τα στοιχεία αυτά αναφέρουν την τρίτη χώρα ή τις τρίτες χώρες για τις οποίες προβλέπεται η επιστροφή.

- 33 Το άρθρο 47 του κανονισμού αυτού προβλέπει μόνον τις διοικητικές διατυπώσεις που ο εξαγωγέας οφείλει να τηρήσει για να λάβει την επιστροφή.
- 34 Η γενομένη στο άρθρο 11, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού 3665/87 αναφορά των πληροφοριών που παρέχονται κατ' εφαρμογήν του άρθρου 47 του κανονισμού αυτού δεν έχει ως σκοπό ούτε ως αποτέλεσμα να μεταβάλλει την περιορισμένη και αμιγώς διαδικαστική λειτουργία που, βάσει του εν λόγω κανονισμού, έχουν η αίτηση πληρωμής την οποία αφορά το άρθρο 47, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού και ο φάκελος για την πληρωμή της επιστροφής τον οποίο αφορά το άρθρο 47, παράγραφος 2, του ίδιου κανονισμού.
- 35 Η αναφορά αυτή καθιστά δυνατό μόνο να ληφθούν υπόψη, όταν πρόκειται για διαφοροποιημένη επιστροφή, ενδεχόμενες μεταβολές της ποσότητας, του βάρους και/ή του προορισμού των προϊόντων, που επήλθαν κατά τη διαδικασία εξαγωγής, μετά την αποδοχή της διασαφήσεως εξαγωγής. Συγκεκριμένα, οι μεταβολές αυτές πρέπει να ληφθούν υπόψη για να καθοριστεί αν πρέπει να επιβληθεί κύρωση στον εξαγωγέα και, σε καταφατική περίπτωση, για να υπολογιστεί το χρηματικό ποσό της κυρώσεως αυτής.
- 36 Το άρθρο 11, παράγραφος 1, του κανονισμού 3665/87 προβλέπει την επιβολή κυρώσεως στον επιχειρηματία ο οποίος, είτε με πρόθεση είτε χωρίς πρόθεση, ζητεί επιστροφή λόγω εξαγωγής υψηλότερη από εκείνη που ισχύει για την εξαγωγή που όντως πραγματοποιήθηκε.
- 37 Όταν το ποσό της επιστροφής κυμαίνεται αναλόγως του προορισμού, οι αρμόδιες αρχές οφείλουν να εξακριβώσουν ότι τα σχετικά προϊόντα όντως εισήχθησαν στην τρίτη χώρα ή σε μία από τις τρίτες χώρες για την οποία προβλεπόταν η επιστροφή. Εν προκειμένω, μπορούν να στηριχθούν στον φάκελο για την πληρωμή της επιστροφής και, ακριβέστερα, στις αποδείξεις για την τήρηση των τελωνειακών διατυπώσεων για τη θέση σε κατανάλωση. Έτσι, ο φάκελος αυτός παρέχει στις αρμόδιες αρχές τη δυνατότητα να καθορίσουν το ποσό της επιστροφής που ίσχυε για την εξαγωγή που όντως πραγματοποιήθηκε.

- 38 Ακόμη και αν για πρακτικούς λόγους, όπως συνέβη στην υπόθεση της κύριας δίκης, μπορούν να ενωθούν η διασάφηση εξαγωγής και η αίτηση πληρωμής, πρέπει να θεωρηθεί ότι η διαφοροποιημένη επιστροφή, περιλαμβανομένου του διαφοροποιημένου μέρους, «ζητείται», υπό την έννοια του άρθρου 11, παράγραφος 1, του κανονισμού 3665/87, τη στιγμή που υποβάλλεται το έγγραφο που προβλέπεται από το άρθρο 3, παράγραφος 5, του κανονισμού αυτού.
- 39 Επιπλέον, αυτή η ερμηνεία του άρθρου 11, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 3665/87 συνάδει με το σύστημα εξακριβώσεως των αιτήσεων επιστροφής και με το σύστημα κυρώσεων τα οποία προβλέπει ο κανονισμός αυτός.
- 40 Αντίθετη ερμηνεία θα είχε ως αποτέλεσμα ότι θα ήταν δυνατό να υποβληθεί εγκύρως, με την υποβολή της αιτήσεως πληρωμής ή του φακέλου για την πληρωμή της επιστροφής, αίτηση επιστροφής για προϊόντα που έχουν ήδη εξαχθεί και ενδεχομένως έχουν ήδη ελεγχθεί.
- 41 Μια τέτοια δυνατότητα θα στερούσε κάθε ωφελίμου αποτελέσματος όχι μόνον το άρθρο 3 του κανονισμού 3665/87, αλλά και τη διαδικασία εξακριβώσεως των αιτήσεων επιστροφής. Πάντως, ο φυσικός έλεγχος των προϊόντων για τα οποία ζητήθηκαν επιστροφές είναι σημαντικό μέσο για την καταπολέμηση των ατασθαλιών και της απάτης στον τομέα των επιστροφών λόγω εξαγωγής. Κατά συνέπεια, για να εξασφαλιστεί ότι θα επιτευχθεί πλήρως ο σκοπός των εξακριβώσεων, είναι επιτακτικό οι έλεγχοι να γίνουν μετά την υποβολή, από τον εξαγωγέα, δεσμευτικής αιτήσεως επιστροφής (βλ., στο ίδιο πνεύμα, προαναφερθείσα απόφαση της 14ης Απριλίου 2005, *Käserei Champignon Hofmeister*, σκέψεις 27 και 28).
- 42 Επιπλέον, αν η επιστροφή, περιλαμβανομένου του διαφοροποιημένου μέρους, μπορούσε να ζητηθεί εντός δώδεκα μηνών μετά την αποδοχή της διασαφήσεως εξαγωγής, ο εξαγωγέας θα μπορούσε, ακόμη και μετά την εξαγωγή, να διαμορφώσει την αίτησή του επιστροφής κατά το δοκούν ή ανάλογα με το αποτέλεσμα ενδεχόμενου ελέγχου, και έτσι να αποφύγει οποιαδήποτε κύρωση. Τότε, θα αναιρούνταν κατά μεγάλο μέρος το αποτρεπτικό αποτέλεσμα των κυρώσεων τις οποίες προβλέπει το άρθρο 11, παράγραφος 1, του κανονισμού 3665/87.

- 43 Είναι αλήθεια ότι, σύμφωνα με το άρθρο 11, παράγραφος 1, έβδομο εδάφιο, του κανονισμού 3665/87, οι κυρώσεις που προβλέπει η παράγραφος αυτή δεν επιβάλλονται όταν η επιστροφή που ζητήθηκε είναι κατά το άρθρο 20, παράγραφος 3, του κανονισμού αυτού υψηλότερη της επιστροφής που ισχύει. Η τελευταία διάταξη ορίζει, στο στοιχείο β' του πρώτου εδαφίου της, ότι, όταν για τα προϊόντα δεν τηρήθηκε ο προορισμός που αναγράφεται στο πιστοποιητικό εξαγωγής με το οποίο προκαθορίστηκε η επιστροφή και όταν το ποσό της επιστροφής το οποίο αντιστοιχεί στον πραγματικό προορισμό είναι χαμηλότερο από το ποσό της επιστροφής για τον προορισμό ο οποίος αναγράφεται στο πιστοποιητικό αυτό, η καταβλητέα επιστροφή απορρέει από το ποσό που αντιστοιχεί στον πραγματικό προορισμό και μειώνεται, εκτός αν υπήρξε ανωτέρα βία, κατά το 20 % της διαφοράς μεταξύ της επιστροφής που απορρέει από τον προορισμό ο οποίος αναγράφεται στο εν λόγω πιστοποιητικό και της επιστροφής που ισχύει για τον πραγματικό προορισμό.
- 44 Ωστόσο, όπως παρατήρησε η Επιτροπή, ο κανονισμός 3665/87 δεν περιέχει ιδιαίτερη διάταξη σχετική με μια κατάσταση, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, όπου ο εξαγωγέας έχει αποδείξει ότι τα προϊόντα εξήχθησαν από το τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας, αλλά δεν έχει αποδείξει ότι τέθηκαν σε κατανάλωση στην τρίτη χώρα ή σε μία από τις τρίτες χώρες για την οποία προβλέπεται επιστροφή. Συγκεκριμένα, σε μια τέτοια κατάσταση, ελλείψει αποδείξεων όσον αφορά τον «πραγματικό προορισμό» των σχετικών προϊόντων, το άρθρο 20, παράγραφος 3, του κανονισμού αυτού δεν έχει εφαρμογή. Εφόσον στην περίπτωση αυτή πρέπει να θεωρηθεί ότι ο εξαγωγέας ζήτησε επιστροφή υψηλότερη από εκείνη που ισχύει, πρέπει να επιβληθεί η κύρωση που προβλέπεται από το άρθρο 11, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 3665/87, εκτός αν πληρούται κάποια από τις προϋποθέσεις απαλλαγής που απαριθμούνται περιοριστικά στο τρίτο και στο έβδομο εδάφιο της ίδιας παραγράφου 1.
- 45 Κατόπιν των ανωτέρω, στο πρώτο και στο τρίτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 11, παράγραφος 1, του κανονισμού 3665/87 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι, όταν πρόκειται για διαφοροποιημένη επιστροφή, το διαφοροποιημένο μέρος της επιστροφής δεν ζητείται τη στιγμή που υποβάλλεται η αίτηση την οποία αφορά το άρθρο 47, παράγραφος 1, του κανονισμού 3665/87 ή ο φάκελος για την πληρωμή της επιστροφής τον οποίο αφορά το άρθρο 47, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού, αλλά ζητείται τη στιγμή που υποβάλλεται το έγγραφο το οποίο προβλέπεται από το άρθρο 3, παράγραφος 5, του εν λόγω κανονισμού. Κατά συνέπεια, η αναγραφή στο εν λόγω έγγραφο πληροφοριών που μπορούν να οδηγήσουν σε επιστροφή υψηλότερη από την ισχύουσα και που αποδεικνύονται εσφαλμένες επιφέρει, τηρουμένων των περιπτώσεων που προβλέπονται στο τρίτο και στο έβδομο εδάφιο του άρθρου 11, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, την επιβολή της κυρώσεως την οποία προβλέπουν το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο του εν λόγω άρθρου 11, παράγραφος 1.

- 46 Λαμβανομένης υπόψη της απαντήσεως που δόθηκε στο πρώτο και στο τρίτο ερώτημα, παρέλκει η απάντηση στο δεύτερο και στο τέταρτο ερώτημα που έθεσε το αιτούν δικαστήριο.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 47 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τέταρτο τμήμα) αποφαινεται:

Το άρθρο 11, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 3665/87 της Επιτροπής, της 27ης Νοεμβρίου 1987, για κοινές λεπτομέρειες εφαρμογής του καθεστώτος των επιστροφών κατά την εξαγωγή για τα γεωργικά προϊόντα, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 495/97 της Επιτροπής, της 18ης Μαρτίου 1997, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι, όταν πρόκειται για διαφοροποιημένη επιστροφή, το διαφοροποιημένο μέρος της επιστροφής δεν ζητείται τη στιγμή που υποβάλλεται η αίτηση την οποία αφορά το άρθρο 47, παράγραφος 1, του κανονισμού 3665/87 ή ο φάκελος για την πληρωμή της επιστροφής τον οποίο αφορά το άρθρο 47, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού, αλλά ζητείται τη στιγμή που υποβάλλεται το έγγραφο το οποίο προβλέπεται από το άρθρο 3, παράγραφος 5, του εν λόγω κανονισμού. Κατά συνέπεια, η αναγραφή στο εν λόγω έγγραφο πληροφοριών που μπορούν να οδηγήσουν σε επιστροφή υψηλότερη από την ισχύουσα και που αποδεικνύονται εσφαλμένες επιφέρει, τηρουμένων των περιπτώσεων που προβλέπονται στο τρίτο και στο έβδομο εδάφιο του άρθρου 11, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, την επιβολή της κυρώσεως την οποία προβλέπουν το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο του εν λόγω άρθρου 11, παράγραφος 1.

(υπογραφές)